

Uopšteno i pojedinačno

medij / koncept / akcija / rekonstrukcija / fikcija
Prag 2002-2007

NARODNI MUZEJ CRNE GORE

CETINJE, jul 2007.

Uopšteno i pojedinačno

The artist is always an anarchist, a revolutionary, a creator of new worlds imperceptibly gaining on reality. He can do this because we live in a cosmos in which there's always something more to be seen
Expended Cinema, 1970, Gene Youngblood.

«Umjetnik je uvijek anarhist, revolucionar, tvorac novih svjetova koji se neprimjetno približavaju stvarnosti. On to može činiti jer živimo u svemiru u kome uvijek postoji još nešto što treba vidjeti» napisao je 1970 godine čuveni teoretičar umjetnosti elektronskih medija Gene Youngblood. Da li ova konstatacija važi i danas kada zahvaljujući dostupnosti, jednostavnom manipulisanju, digitalnoj postprodukciji i distribuciji (uvedimo recimo fenomen weba You Tube) savremena video tehnologija doživljava globalni "boom"? Na ovo pitanje možemo naći mnogo različitih odgovora. Populacija snabdjevena video-tehnikom jednostavno i neprestano proizvodi nove pokretne slike...Isto tako ih posredstvom raznih medija u velikoj količini i konzumira. Svaki čovjek sa kamerom u ruci potencijalni je "video umjetnik". Da li živimo u dobu hiperprodukcije slika, u svijetu prepunjenom slikama, koje su izgubile svoju *auru*, u svijetu *simulakrum-a*, zarobljeni u *programu aparata* ili je stalno moguće otkrivati nove svjetove i stvarati nove slike «*jer u našem svemiru uvijek postoji nešto što treba vidjeti*» preostaje na nama da odlučimo ili odgonetnemo.

Uopšteno i pojedinačno je reprezentativni izbor savremenih video radova umjetnika sa praške scene koja je momentalno najznačajniji punkt video produkcije u Češkoj republici. Osim čeških autora predstavljeni su i radovi ruskih, i po jednog slovačkog i norveškog umjetnika koji žive i stvaraju u Pragu.

Video kao medij i kompleksna platforma za dosljedno i kritičko istraživanje pruža umjetnicima široki dijapazon mogućnosti. Pomoću videa umjetnici analiziraju i dekonstruišu vizuelne klišeje i dominantne kodove reprezentacije koristeći se pritom raznim strategijama i formama. Uvedimo između ostalog: video dokument, video performans ili video instalaciju. Izabrani video radovi posredstvom mišljenja i djelovanja njihovih autora, kulturne i društvene refleksivnosti na sasvim nespektakularan način tumače aktualne teme. Većina uvedenih umjetnika pristupa videu konceptualno i ne koristi ga kao jedinu formu umjetničkog izraza. Bilježeci posredstvom kamere svoje projekte, performanse i akcije (Šedá, Artamonov i Klyuykov, Kořátková, Sobotovičová, Pěchouček) koriste video kao formu i sredstvo dokumentacije. Istražujući karakter "pokretnih slika" kao i sisteme njihove reprodukcije (Pěchouček, Baladrán, Lang), mijenjaju i ispituju njihova značenja. Konstruišu nove nelinearne narative (Pěchouček, Ther, Baladrán, Svoboda) ili tek na specifičan način okom kamere promatraju (Alvaer) okolni svijet. Uopšteno i pojedinačno...

Prvi dan

Kateřina Šedá: Ovdje niĉeg nema (2004); Oponařanje: majka, otac, dijete (2005).

Kateřina Šedá u svojim projektima istraŹuje mehanizme i odnose u okviru socijalnih sistema u svojoj najbliŹjoj okolini, dakle porodici i selu iz koga potiče. Prvi snimak biljeŹi akciju koju je Kateřina Šedá nazvala društvenom igrom »Ovdje niĉeg nema« i realizovala u ĉeřkom selu Ponĉetovice. Na osnovu promatranja i ispitivanja stanovnika pripremila je univerzalni "program dana" koji su nakon duŹeg pregovaranja svi zajedno i sinhronizovano realizovali. Ova organizaciono veoma prohtjevna akcija, za koju je umjetnica bila nagradjena najprestiŹnijom ĉeřkom nagradom (nagradom Jindřicha Chalupeckĉeho), znaĉila je poĉetak njene meĉunarodne karijere. Drugi konceptualni video rad je pokuřaj autentiĉnog definisanja pozicije djeteta u porodici. Zasnovan je na bazi specifiĉnog sistema koji je umjetnica stvorila i ilustrirala, izmeĉju ostalog, i sa nekoliko snimljenih akcija. Tokom 3 dana je zajedno sa majkom, nakon toga sa ocem i na kraju sa oba roditelja simultano kopirala iste pokrete i obavljala iste radnje.

Drugi dan

Sláva Sobotovičová: 1, 2, 3, 4, 5 traženje (2005).

1, 2, 3, 4, 5 traženje je video-rekonstrukcija porodičnih fotografija. U video radovima Sobotovičove često figurira najuži porodični krug, majka, otac i njene dvije sestre. I u ovom radu umjetnica aranžira članove svoje porodice direktno pred videokamerom u pozicije identične onima na fotografijama. Banalne momente iz porodičnog života fotografisane prije par godina u kuhinji njihovog stana pretvara zajedničkom akcijom u "žive slike". Preispituje funkcije i karakter porodičnih fotografija, mehanizme sjećanja, fotografisanje kao bilježenje i fragmentaciju vremena i naravno mogućnosti medija fotografije i videa. Realizaciji ove ideje prethodilo je slučajno nalaženje fotografija i njihovo preslikavanje na platno.

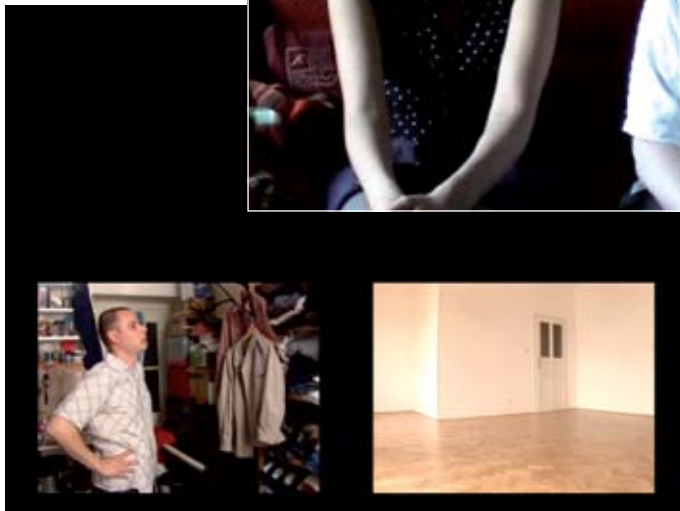
Treći dan

Zbyněk Baladrán: 1985 (2005); 1:50, model konstruktivističkog tornja (2006).

Od 2003 godine Zbyněk Baladrán sakuplja stari filmski materijal iz porodičnih i javnih zbirki i arhiva. U svojim video radovima sakupljeni materijal obrađuje metodom montaže, komparacije nekoliko slika u okviru jedne ili više projekcija. Kombinovanjem intimnih snimaka iz porodičnih arhiva sa dehumaniziranim socijalističkim instruktaznim filmovima i tekstom ostvaruje osobitu tenziju u novonastaloj cjelini. Kako Baladrán sam navodi jedna od njegovih glavnih tema je vrijeme - njegova percepcija i poimanje. Metode kojima se pritom koristi proizilaze iz osobite teorije arheologije. U video radu 1985. možemo vidjeti kako poništava anonimni snimak, datiran 1985. g., posredstvom teksta/ova koje je generisao njegov računar kao rezultat pretrage u *googlu*. U svom drugom video radu nazvanom 1:50, model konstruktivističkog tornja, autor slagajući knjigu na knjigu gradi "model" inspirisan utopijskom vizijom čuvenog Tattinovog tornja. Kao materijal koristi raznorazne stare knjige koje definiše kao rekonfigurirane fragmente prošlosti.

Eva Kořátková *Pod nadzorom*

Tomáš Svoboda *2nd room*

Čtvrti dan

Dominik Lang: Bez Naziva (2004) & Eva Kořátková: Pod nadzorom (2006) & Tomáš Svoboda: 2nd room (2007).

Auto Dominika Langa je 2004 godine objieno u centru Praga na parkingu Ministarstva finansija pod nadzorom kamera. Pošto je u ovakvim slučajevima, moguće predati molbu, na osnovu koje se može dobiti traka sa snimkom krivičnog djela, umjetnik e bez oklijevanja pokrenuo zvaničnu proceduru u tom pravcu. Dobio je traku i prisvojio snimak kao svoj video rad koji na kafkijanski način svjedoči o apsurdnosti sistema.

Eva Kořátková u svom radu polemizira sa konstrukcijom pojma javnog i privatnog istražujući granice "svjeta umjetnosti" i "ostalog svijeta". U svom radu bilježi čuvarku iz češke Narodne Galerije koju je unajmila da bi čuvala njen stan.

2nd room Tomáša Svobode je paralelna projekcija interijera dvije prostorije. Jedne prepunjene svakojakim stvarima a druge prazne koju umjetnik otkriva u njenom susjedstvu. Ova jednostavna metafora nudi mnogobrojne interpretacije.

Peti dan

Vasil Artamonov + Alexey Klyuykov: Kako smo pomagali (2005); Sijanje (2005); Prizivanje duha Kazimira Maljeviča (2005).

U prvoj seriji video radova dva mlada ruska umjetnika preuzimaju ideju anonimne pomoći (realizovane tajno i bez dozvole) iz knjige *Timur i njegova četa* Arkadija Gajdara. Projekat »Kako smo pomagali« posredstvom pomenutog koncepta polemizira sa određenim tendencijama socijalno angažovane umjetničke prakse. U videu Sijanje sa jasnim konotacijama i simbolikom posmatramo umjetnike kako siju pšenicu na terenu za golf. I ova kao i predhodne akcije bila je realizovana ilegalno. Poslednji snimak je snimak seanse kojoj prisustvuju oba autora a na njenom kraju se pojavljuje i prizivani duh Kazimira Maljeviča.

Šesti dan

Mark Ther: Burger und Ther (2004) & Jesper Alvaer: Ptice; Havana; Šangaj (2002-2004).

Video rad Marka Thera formalno proizilazi iz estetike videospota kojom se inspiriše ali istovremeno je i dekonstruiše, stvarajući tako rafinirano apsurdni narativ. Rad je snimljen tokom umjetnikovog boravka u Americi a jednim od dvaju glavnih aktera je i sam autor.

Jespeer Alvaer svojim video radovima pristupa na sasvim suprotan način. Za razliku od detaljno konstruisanog Therovog scenarija Alvaer je tihi posmatrač, lovac momenata i malih priča svakodnevnice koje samim aktom pronalaženja – poput ready madea dobijaju novi smisao i karakter. U radu Ptice smješta kameru na zemlju a u njenoj okolini sipa hranu, golubovi koji oko nje sjeću postaju glavni akteri snimka. U drugom radu snimljenom u Havani umjetnik otkriva par mladih ljubavnika koji se svadjaju na krovu susjedne zgrade. Treći rad bilježi grupu ljudi u Šangajskom parku koja na prvi pogled improvizovano i neorganizovano pjeva i pleše.

Sedmi dan

Michal Pěchouček: Kolekcionar (2003); Pozdrav iz Praga (2005).

Video radove Michala Pěchoučka karakteriše poseban vid naracije prožet arhetipskom simbolikom i specifičnim poimanjem "video-slike". Veoma bitan segmenat njegovih radova predstavlja filmska muzika i inspiracija filmom kao takvim. Prvi rad nazvan Kolekcionar prikazuje umjetnika kako u ateljeu pred kamerom pokazuje svojih 26 slika (ulja na platnu). Postepeno, u laganom tempu performansa, otkriva svoju priču inspirisanu čuvenim *Drakulom* Brama Stokera uz pratnju muzike iz Hičkakovog *Psiha*. Kombinacijom performansa sa videom i klasičnom tehnikom ulja na platnu umjetnik stvara novu množveno enigmatičnu cjelinu.

Glavnom junakinjom u drugom video radu je žena u poštarskoj uniformi koja je zalutala u šumi sa torbom punom pošte, raznoraznim razglednicama i česttkama koje se smjenjuju pred našim očima...

- Jesper James Alvaer rođen*1973 u Kopenhagu, živi i radi u Pragu.

Studirao je na: Akademiji likovnih umjetnosti u Pragu (97-04), Cooper Union School of Art u New Yorku (00-01) i Center for Contemporary Art, Kitakyushu u Japanu (02-03). Odabrane izložbe: UKS-biennial, Oslo (04); Passages d'Europe, Musee d'Art Moderne; Saint Etienne (04); Things You Dont Know, K & S, Berlin (04); V. Bienále mladého umění, GHMP, Prag (05); Irreducible, Bronx Museum of the Arts, New York (05); The Gift, Sparwasser HQ, Berlin (05); New Video, New Europe, The Kitchen, New York (06); Pozvao sam par prijatelja da bace pogled, Galerija Miroslav Kraljević i Galerija Nova, Zagreb (06); Transkultura: akt 1, Moravská galerie, Brno (06); Hrubý domácí produkt, GHMP, Prag (07); Prague Biennale 3, Prag (07).

- Vasil Artamonov rođen*1980 u Moskvi, živi i radi u Pragu.

Studirao je na: Akademiji umjetnosti, arhitekture i dizajna u Pragu (99-06). Odabrane izložbe: Czech made, Display, Prag (04); Lesson 25, Eskort, Brno (05); Andreevka 2, galerija Jelení, Centar za savremenu umjetnost, Prag (05); Videokemp, Prag (05); Věčné stavy, Karlin Studios, Prag (06); Shadows of humor, Awangarda, Wrocław (06); Marsovo pole, M'ars, Moskva (06); Odlet, Low-cost Generation, Prag (06); Pozvao sam par prijatelja da bace pogled, Galerija Miroslav Kraljević i Galerija Nova, Zagreb (06); Invisible Things, Trafó gallery, Budimpešta (07); Hrubý domácí produkt, GHMP, Prag (07); Prague Biennale 3, Prag (07).

- Zbyněk Baladrán rođen*1973 u Pragu, živi i radi u Pragu.

Studirao je na: Filozofskom fakultetu, Karlovog Univerziteta u Pragu (92-97) i Akademiji likovnih umjetnosti u Pragu (97-03). Jedan je od osnivača galerije Display, Prag (01). Odabrane izložbe: Target Group, Palais de Tokyo, Pariz (01); Survey 03, Futura, Prag (03); Manifesta 5, San Sebastian (04); The Need to Document, Kunsthaus Baselland, Basel (05); Pozvao sam par prijatelja da bace pogled, Galerija Miroslav Kraljević i Galerija Nova, Zagreb (06); Auditorium, Stage, Backstage, Frankfurter Kunstverein, Frankfurt (07); Synonyma (Monument transformace), Index, Stockholm (07); Tabulka (Monument transformace), Moravská galerie, Brno (07); Punctum, Futura, Prag (07); Invisible Things, Trafó gallery, Budimpešta (07); Prague Biennale 3, Prag (07).

- Alexey Klyuykov rođen*1983 u Vladimiru, živi i radi u Pragu.

Studira na Akademiji umjetnosti, arhitekture i dizajna u Pragu. Odabrane izložbe: Vinzavod – Streetart festival, Moskva (06); Marsovo pole, Galerie M'ars, Moskva (06); Věčné stavy, Karlin Studios, Prag (06); Účel, Galerie AVU, Prag (06); Pozvao sam par prijatelja da bace pogled, Galerija Miroslav Kraljević i Galerija Nova, Zagreb (06); Invisible Things, Trafó gallery, Budimpešta (07); Hrubý domácí produkt, GHMP, Prag (07); Prague Biennale 3, Prag (07).

- Eva Kořátková rođena*1982 u Pragu, živi i radi u Pragu

Studirala je na Akademiji likovnih umjetnosti u Pragu (02-07), Akademiji umjetnosti, arhitekture i dizajna u Pragu (04-05) i SFAI u San Francisku (05-06). Odabrane izložbe: Jelenovi pivo neleJ, galerija Jelení, Centar za savremenu umjetnost, Prag (04); If this procedure should fail, we shall try the other, gallery Alcatraz, Hallein (05); V.Bienále mladého umění, GHMP, Prag (05); Hill 88 Project, Headlands, San Francisco (05); Body Functions, 9th Havana Biennial, Cuba (06); Věčné stavy, Karlin Studios, Prag (06); Marsovo pole, M'ars, Moskva (06); Speak slower, please, gallery Preproduction, Berlin (06); Invisible Things, Trafó gallery, Budimpešta (07); Hrubý domácí produkt, GHMP, Prag (07); Prague Biennale 3, Prag (07).

- Dominik Lang rođen*1980 u Pragu, živi i radi u Pragu.

Studirao je na Akademiji likovnih umjetnosti u Pragu (02-06), Akademiji umjetnosti, arhitekture i dizajna u Pragu (04-05), International Summer Academy of Fine Arts u Salzburgu (05) i The Cooper Union u New Yorku (06-07). Odabrane izložbe: Perverse architecture, Dyzajn blok, Goethe-Institut, Prag (05); Shopping bag, Preproduction space, Berlin (05); Udělali jsme téměř všechno, Entrance gallery, Prag (05); VAU!, Gallery Jelení, Centar za savremenu umjetnost, Prag (05); Installation, Hamburger Bahnhof, Berlin (05); 1811197604122005, Plan B, Cluj (05); Spatial Imagination, ETC gallery Prag (06); The International Contemporary Art Fair, Beč (06); Marsovo pole, galerie M'ars, Moskva (06); Věčné stavy, Karlin Studios, Prag (06); Pozvao sam par prijatelja da bace pogled, Galerija Miroslav Kraljević i Galerija Nova, Zagreb (06); Invisible Things, Trafó gallery, Budimpešta (07); Hrubý domácí produkt, GHMP, Prag (07); Prague Biennale 3, Prag (07).

- Michal Pěchouček rođen *1973 u Duchovcu, živi i radi u Pragu.

Studirao je na Akademiji likovnih umjetnosti u Pragu (93-99). Dobitnik je nagrade Jindřicha Chalupeckého (03). Kustos je u galeriji Jelení u Pragu (05-07) i galeriji 35.m. u Pragu (07). Odabrane izložbe: Zelená, Galerie AVU, Prag (98); 99 CZ, Prag (99); ÜberlebensKunst, Neue Berliner Kunstverein, Berlin (00); IV Bienále mladého umění, GHMP, Prag (02); Mission Impossible, Prague Biennale 1, Prag (03); Sběratel, Moravská galerie, Brno (03); Collector, Ikon gallery, Birmingham (04); Playtime, Galerie Brno, Brno (06); Galerie J.Švestka, Prag (06); Pozvao sam par prijatelja da bace pogled, Galerija Miroslav Kraljević i Galerija Nova, Zagreb (06); Punctum, Futura, Prag (07); Invisible Things, Trafó gallery, Budimpešta (07).

- Sláva Sobotovičová rođjena *1973 u Nitrí, živi i radi u Pragu.

Studirala je na: Akademiji likovnih umjetnosti u Bratislavi (94-95) i Akademiji likovnih umjetnosti u Pragu (95-98). Odabrane izložbe: Československo, Slovenske Narodne Muzeum, Bratislava (03); In-out festival, Prag (03); Kompression, Prinzallee, Wedding, Berlin (03); Obsese sběru, OGV, Jihlava (03); Zelený veltlín, Display, Prag (04); Živně, A.M.180, Prag (05); Oproti dlouhodobému průměru, ETC gallery, Prag (05); Girls, Café Prague, London (06); Rosný bod, Eskort, Brno (06); Věčné stavy, Karlin Studios, Prag (06); Indikace, 4+4+4 dny v pohybu, Prag (06); Pozvao sam par prijatelja da bace pogled, Galerija Miroslav Kraljević i Galerija Nova, Zagreb (06); F.k the guilt, Bastart Gallery, Bratislava (06); Czechpoint, Nod gallery, Prag (07); F.k the guilt, Bastart Gallery Bratislava (06); Punctum, Futura, Prag (07); Invisible Things, Trafó gallery, Budimpešta (07).

- Tomáš Svoboda rođjen *1974 u Plzenu, živi i radi u Pragu.

Studirao je na Akademiji likovnih umjetnosti u Pragu (96-03). Jedan je od osnivača galerije Display u Pragu (01). Odabrane izložbe: On the Road, Na bidýlku, Brno (99), No Exit, Stuttgart (00); Target Group, Palais de Tokyo, Pariz (01); IV. Bienále mladého umění, GHMP, Prag (02); Art Cubicle, Home, Prag (03); In the neighbourhood, De Veenvloer, Amsterdam (06); 1811197604122005, Plan B, Cluj (05); Výstava, Doubner gallery, Prag (05); Odlet, Low-cost Generation, Prag (06); Indikace, 4+4+4 dny v pohybu, Prag (06); déja vu, G99, Brno (06); Pozvao sam par prijatelja da bace pogled, Galerija Miroslav Kraljević i Galerija Nova, Zagreb (06); Hrubý domácí produkt, GHMP, Prag (07).

- Kateřina Šedá rođjena *1977 u Brnu, živi i radi u Pragu i Brnu.

Studirala je na Akademiji likovnih umjetnosti u Pragu (99-05). Dobitnica je nagrade Jindřicha Chalupěckého (05) i nagrade Essl Award (05). Odabrane izložbe: V. Bienále mladého umění, GHMP, Prag (05); 1811197604122005, Plan B, Cluj (05); The One, New General Catalog 224, New York (05); Essl Award, Sammlung Essl, Klosterneuburg, Beč (05); Prague Biennale 2, Definition of Everyday, Prag (05); Gray Zones, DUMB, Brno (06); Arrivals Czech Republic, Local Stories, Oxford Modern Art, Oxford (06); Kateřina Šedá x 3, Francosoffiantino Artecontemporanea, Torino; Synonyma, Index, Stockholm (07); Auditorium, Stage, Backstage, Frankfurter Kunstverein, Frankfurt (07); As In Real Life, Gallery P 74, Ljubljana; Documenta 12, Kassel (07).

- Marek Ther rođjen *1977 u Pragu, živi i radi u Pragu.

Studirao je na Akademiji likovnih umjetnosti u Pragu (98-05). Odabrane izložbe: Last show, The Cooper Union For The Advancement Of Science And Art, New York (04); The Need To Document, Kunsthaus Baselland, Basel (05); Maria Callas, Futura, Prag (05); Mark Ther, Pick a Wedgie, Merlot, Nod gallery, Prag (05); Brougham, Entrence, Prag (06); Věčné stavy, Karlin studios, Prag (06); Portraits, Gallery Estro, Padova (06); Prague Biennale 3, Prag (07).

